

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Dato: 10. februar 2006
Kontor: Procesretskontoret
Sagsnr.: 2005-740-0126
Dok.: PFN40262

OVERSIGT

over

høringsvar vedrørende betænkning nr. 1465/2005 fra udvalget om dommers bibeskæftigelse

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven (dommers bibeskæftigelse mv.) (L 129) bygger på betænkning nr. 1465/2005 fra udvalget om dommers bibeskæftigelse (herefter "betænkningen" og "udvalget").

Betænkning nr. 1465/2005 fra udvalget om dommers bibeskæftigelse har været i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Præsidenten for Højesteret, Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Sø- og Handelsretten, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for retten i Århus, Præsidenten for retten i Odense, Præsidenten for retten i Ålborg, Præsidenten for retten i Roskilde, Domstolsstyrelsen, Dommerforeningen, Dommerfuldmægtigforeningen, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Advokatrådet, Forbrugerrådet, Finansrådet, Realkreditrådet, Forsikring & Pension, HTS Interesseorganisationen, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Håndværksrådet, Dansk Inkasso Brancheforening, Liberale Erhvervs Råd, Dansk Arbejdsgiverforening, Landsorganisationen i Danmark, 3F Fagligt Fælles Forbund, Danmarks Rederiforening, Akademikernes Centralorganisation, Amtsrådsforeningen, Forenede Danske Motorejere, Danske Speditører, Syddansk Universitet, Danmarks Jurist- og Økonomiforbund, Dansk Retspolitisk Forening, Handels- og Kontorfunktionærernes forbund i Danmark, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, De Danske Patentagenters Forening, Dansk Ejendomsmæglerforening, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Århus Universitet, Foreningen Danske Inkasoadvokater, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Frederiksberg Kommune, Pro-

cesbevillingsnævnet, Københavns Kommune, Foreningen af Statsamtsmænd, Foreningen af Statsamtsjurister, Københavns Retshjælp, Institut for Menneskerettigheder, Århus Retshjælp, Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed, Københavns Universitet, Det Danske Voldgiftsinstitut, Kommunernes Landsforening, Foreningen af Registrerede Revisorer og Landsforeningen af Beskikkede Advokater.

Dansk El-forbund, Blik- og Rørarbejderforbundet, Dansk Metal, TEKNIQ, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Grafisk Arbejdsgiverforening, Danske Mediers Arbejdsgiverforening og Grafisk Arbejdsgiver har endvidere fremsendt bemærkninger til forslaget. De nævnte foreninger har i det væsentlige udtalt sig i overensstemmelse med høringssvaret fra Dansk Arbejdsgiverforening m.fl.

Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført med kursiv.

1. Generelle bemærkninger om dommeres adgang til indtægtsgivende bibeskæftigelse og behovet for en regulering heraf

Retterne i København, Århus, Odense, Ålborg og Roskilde, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Forbrugerrådet, Procesbevillingsnævnet, Københavns Kommune, Københavns Retshjælp, Foreningen af Registrerede Revisorer og Foreningen af Statsamtsmænd har ikke bemærkninger til betænkningen.

Udvalgets forslag giver ikke **Præsidenten for Højesteret** anledning til bemærkninger, jf. dog pkt. 4 nedenfor.

Præsidenten for Østre Landsret oplyser, at betænkningen har været behandlet på et plenarmøde i Østre Landsret, og at der i den forbindelse blev anført forskellige opfattelser af det reelle behov for regulering af omfanget af dommeres indtægtsgivende bibeskæftigelse.

Nogle dommere anførte, at det naturligvis er en afgørende forudsætning for dommeres bibeskæftigelse, at denne ikke giver anledning til habilitetsmæssige problemer, ikke er uforenelig med dommerhvervet og ikke går ud over arbejdsindsatsen i hovedstillingen. Det blev endvidere fremhævet, at udvalget har fundet, at der ikke generelt er habilitetsproblemer med hensyn til dommeres varetagelse af de i betænkningen nævnte hverv, og at bibeskæftigelsen ikke har et sådant tidsmæssigt omfang, at der er grundlag for at antage, at arbejdet har negativ indvirkning på arbejdet i hovedstillingen. Disse dommere fandt det tvivlsomt, om der er det fornødne saglige grundlag for udvalgets forslag om at regulere størrelsen af dommeres indtægt ved bibeskæftigelse. Der blev peget på, at der som anført i betænkningen vil være tale om en ved lov fastsat ind-

tægtsbegrænsning, som ikke gælder andre befolkningsgrupper end dommere, og som vil vedrøre indtjeningen ved aktiviteter i dommernes fritid.

Andre dommere anførte, at den langvarige debat om dommers bibeskæftigelse i sig selv - uanset at der ikke har kunnet påvises en negativ indvirkning af bibeskæftigelsen på hovedstillingen - på flere måder har været skadelig for domstolenes almindelige omdømme. Disse dommere kunne tilslutte sig udvalgets opfattelse af, at der bør foretages en regulering for at undgå den negative betydning for domstolenes omdømme, som den nuværende ordning har givet anledning til.

Betænkningen giver i øvrigt ikke landsretten anledning til bemærkninger, jf. dog pkt. 4 nedenfor.

Præsidenten for Vestre Landsret oplyser, at landsrettens dommere er bekendt med det høringsvar, som er afgivet af Præsidenten for Østre Landsret, og at enkelte af landsrettens dommere er enige i den opfattelse, at det er tvivlsomt, om der er det fornødne saglige grundlag for udvalgets forslag om at regulere størrelsen af dommers indtægt ved bibeskæftigelse.

Vestre Landsret finder i øvrigt ikke anledning til at fremkomme med bemærkninger til betænkningen eller udvalgsflertallets forslag.

Præsidenten for Sø- og Handelsretten anfører, at et flertal af rettens dommere ikke finder tilstrækkelig anledning til at udtale sig imod det lovforslag, som fremgår af betænkningen, jf. dog nedenfor under pkt. 4. En enkelt dommer har udtalt sig imod en gennemførelse af lovforslaget.

Den pågældende dommer finder det yderst betænkeligt, hvis der, uden at der ydes nogen form for kompensation til de berørte i form af tilsvarende lønstigning, gennemføres den foreslåede kvantitative begrænsning i en enkelt snævert afgrænset gruppe af offentligt ansattes adgang til i deres egen fritid at gøre, hvad de har lyst til, og herunder også til at beskæftige sig med juridisk virksomhed, som er indtægtsgivende. Et indgreb som det foreslåede vil have den uheldige virkning, at det i fremtiden bliver væsentligt mindre attraktivt for kredsen af dygtige erhvervsjurister at vælge dommergerningen frem for advokatgerningen. Ordningen vil således direkte modvirke den bredere rekruttering til dommererhvervet, som har været grundstenen i de senere års reformer af domstolsvæsenet, således at de dygtige jurister i stedet vil vælge advokaterhvervet, og således at de dygtigste advokater ikke længere vil overveje at blive dommere. Det principielt væsentligste problem er, at navnlig højesteretsdommere i vidt omfang udfører hverv som formand for eller medlem af offentlige råd og nævn, hvis afgørelser kan indbringes for domstolene til efterprøvelse. Det er principielt meget uheldigt, at en byretsdommer skal tage stilling til og i givet fald tilsidesætte en afgørelse i en konkret sag, som er truffet af et råd eller nævn under medvirken af en højesteretsdommer som formand eller medlem, men dette problem vil bestå uændret også efter en gennemførelse af forslagene i betænkning nr. 1465/2005.

Dansk Retspolitisk Forening tilslutter sig forslaget fra et mindretal i udvalget om, at alene byretsdommere skal kunne varetage hverv i offentlige og private råd og nævn.

Som der er redegjort for i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 4.1, er Justitsministeriet enig i udvalgets generelle synspunkter om behovet for en yderligere regulering af dommers bibeskæftigelse.

Justitsministeriet er bl.a. enig med udvalgsflertallet i, at muligheden for at påtage sig bibeskæftigelse ikke bør være en afgørende grund til at søge en stilling som dommer. Som anført af udvalgets flertal kan det dog ikke afvises, at en begrænsning af dommernes bibeskæftigelse og biindtægter isoleret set vil kunne få negativ indflydelse på rekrutteringen af dommere til især de overordnede retter.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt højesteretsdommere bør kunne varetage hverv i offentlige råd og nævn, hvis afgørelser kan indbringes for domstolene, henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 4.2. Som det fremgår heraf, er Justitsministeriet enig med udvalgets flertal i, at der ikke er grundlag for at afskære dommere fra Højesteret, landsretterne og Sø- og Handelsretten fra at varetage hverv som formænd for råd og nævn, bl.a. under hensyn til, at der ikke er belæg for at antage, at borgerne undlader at indbringe afgørelser fra råd og nævn for domstolene, fordi man anser det udsigtsløst på grund af, at nævns- eller rådsformanden er f.eks. højesteretsdommer.

Advokatrådet kan tilslutte sig udvalgets udgangspunkt, hvorefter domstolens og dommernes uafhængighed skal være uanfægtelig, og at dommere kun bør have adgang til bibeskæftigelse i det omfang, sådan bibeskæftigelse ikke på nogen måde svækker dommerens uafhængighed eller den almindelige opfattelse heraf. Advokatrådet kan endvidere tilslutte sig, at der fortsat gives adgang til bibeskæftigelse inden for de områder, hvor dommernes særlige kvalifikationer er efterspurgt. Disse særlige kvalifikationer består i at virke for en uafhængig afgørelse af en tvist i henhold til gældende ret på baggrund af en nøje defineret, kontradiktorisk proces. På områder, hvor sådanne særlige kvalifikationer ikke er nødvendige, bør man af hensyn til at værne om dommernes og domstolenes omdømme være yderst varsom med at tillade bibeskæftigelse.

Advokatrådet kan som udgangspunkt tilslutte sig udvalgets bemærkninger til lovudkastets § 47 a, hvor det forudsættes, at Bibeskæftigelsesnævnet skal tage stilling til en ansøgning om nye former for bibeskæftigelse, der er en form for tvistløsning – også i tilfælde, hvor der ikke er tale om nogen fast bibeskæftigelse. Rådet finder imidlertid, at hensynet til at værne om dommernes og domstolenes omdømme indebærer, at ansøgninger om dommers deltagelse i nye former for tvistløsning bør underkastes en bredere og dybere prøvelse end forudsat i de nævnte bemærknin-

ger. Afgørelser om dommeres deltagelse i nye former for tvistløsning bør efter Advokatrådets opfattelse træffes efter forudgående høringer af relevante myndigheder og organisationer og med inddragelse af bredere samfundsmæssige interesser, herunder hensynet til at forebygge, at der på ny opstår debat om dommeres bijob. Advokatrådet finder, at man ved vurderingen af, om en bestemt bibeskæftigelse er uforenelig med dommerhvervet, bør se på foreneligheden med dommerhvervet i en bredere, samfundsmæssig sammenhæng. Hensynet til at værne om domstolenes kernevirksomhed og autoritet samt spørgsmålet om, hvorvidt dommerne er særligt kvalificerede til den pågældende virksomhed, bør ifølge rådet veje tungt.

Advokatrådet understreger, at der ved vurderingen af nye former for bibeskæftigelse bør tages hensyn til at forebygge, at nogen misbruger deres offentlige stilling. Hensynet til at værne om domstolenes og dommernes position i samfundet bliver mere udtalt, jo længere væk fra deres kernevirksomhed, dommerne kommer. Advokatrådet peger som eksempel på tvistløsningsformen ”mediation”. I en mediationsproces skal parterne selv løse deres konflikt i en formløs, ikke-kontradiktorisk og ikke-offentlig proces, hvor juridiske krav og argumenter ikke er vigtige. Mediatorens rolle står således i skarp kontrast til dommernes kernevirksomhed, som er at træffe afgørelser i henhold til gældende ret efter en nøje defineret, kontradiktorisk og offentlig proces. Dette er et klart eksempel på, at Bibeskæftigelsesnævnet i givet fald må være tilbageholdende med at imødekomme en ansøgning om bibeskæftigelse. Ifølge Advokatrådet bør den samme tilbageholdenhed som udgangspunkt gælde i alle tilfælde, hvor dommere måtte søge om bibeskæftigelse i rådgivningslignende hverv, hvor der også kan rejses spørgsmål af konkurrencemæssig og ”forbrugermæssig” karakter.

Advokatrådet finder, at det ud fra et ”forbrugerbeskyttelsessynspunkt” er afgørende, at brugerne, uanset om disse er forbrugere eller erhvervsdrivende, ikke stilles ringere, når en dommer påtager sig at udføre den pågældende opgave i konkurrence med private udøvere. Der bør således tages hensyn til, om dommeren i sin bibeskæftigelse er underlagt klagemuligheder svarende til dem, der med ovennævnte lovforslag gælder for andre juridiske rådgivere, og spørgsmålet om dommernes erstatningsansvar og forsikring bør overvejes.

Advokatrådet bemærker, at dommerne er underlagt et erstatningsansvar, der tager særligt sigte på dommergerningen. Erstatningsansvaret er ikke strengt, fordi spørgsmålet om, hvorvidt en dommerafgørelse er ”forkert”, bedst egner sig til afgørelse under en appel. Denne norm vil formentlig gælde, også når dommere virker som voldgiftsmænd, men jo længere man fjerner sig fra den traditionelle dommergerning, jo mindre velegnet vil dette juridiske grundlag for et erstatningsansvar være. Erstatningsansvaret for en rådgiver er langt strengere end erstatningsansvaret for en dommer, og dommeres virksomhed i rådgivningslignende hverv bør derfor ikke tillades, førend man har beskrevet, indkalkuleret og eventuelt forsikret dette ansvar.

Efter lovforslaget (forslaget til retsplejelovens § 47 a, stk. 1) må en dommer kun have fast indtægtsgivende bibeskæftigelse, hvis det ved lov er bestemt, at hvervet skal varetages af en dommer, eller hvis Bibeskæftigelsesnævnet har givet tilladelse.

Efter bemærkningerne til retsplejelovens § 47 a, stk. 1, forudsættes det endvidere, at en retspræsident, der anmodes om at udpege en dommer til et enkeltstående hverv, forelægger spørgsmålet om hvervets forenelighed med dommergerningen for Bibeskæftigelsesnævnet, hvis hvervet indebærer en ny form for tvistløsning. Herved sikres det, at Bibeskæftigelsesnævnet ikke efterfølgende afslår at give tilladelse til fast bibeskæftigelse af den pågældende karakter.

Af bemærkningerne til forslaget til retsplejelovens § 47 a fremgår, at der med lovforslaget ikke tilsigtes en ændring af den nuværende praksis for godkendelse af dommers faste, indtægtsgivende bibeskæftigelse, hvorefter det afgørende kriterium er, om beskæftigelsen kan give anledning til habilitetsmæssige problemer eller på anden måde efter sin art ikke vil være foreneligt med dommerhvervet. Også spørgsmålet om den ansøgte beskæftigelses omfang i forhold til hovedstillingen kan inddrages i rådets overvejelser, hvis omstændighederne på forhånd giver grundlag for at antage, at bibeskæftigelsen kan have negativ indflydelse på arbejdet i hovedstillingen.

For så vidt angår spørgsmålet om dommers deltagelse i alternative former for konfliktløsning skal Justitsministeriet bemærke, at Retsplejerådet for tiden overvejer, hvorledes en landsdækkende, permanent ordning vedrørende retsmægling kan udformes. I Retsplejerådets drøftelser indgår også, hvem der bør kunne virke som retsmæglere. Det forventes, at Retsplejerådet afgiver betænkning om dette spørgsmål medio 2006.

Forsikring og Pension (F&P) har generelt forståelse for de synspunkter, som ligger bag forslagene, herunder ønsket om dels at sikre, at domstolenes uafhængighed og integritet bevares, dels at sikre, at dommernes bibeskæftigelse mv. ikke har et sådant omfang, at det går ud over kvaliteten af arbejdet i hovedstillingen.

Omvendt lægger F&P også vægt på den samfundsmæssige værdi, der ligger i, at dommerne kan påtage sig bibeskæftigelse. F&P er således helt enig i, at bibeskæftigelse kan skabe en større bredde i dommernes samfundsindsigt, og man må anerkende, at de opgaver, dommerne varetager, i høj grad er af væsentlig samfundsmæssig betydning.

Interesseorganisationen for Handel, Transport og Serviceerhvervene (HTS) kan ikke anbefale, at lovforslaget i betænkningen fremsættes i den foreliggende form.

HTS finder, at den debat, som har været ført om primært højesteretsdommeres bibeskæftigelse, har været ført på et usagligt grundlag. Debattens omdrejningspunkt har været rimeligheden i størrelsen af de indtægter, dommerstanden - herunder særligt højesteretsdommere - har haft ved bibeskæftigelse.

Efter organisationens opfattelse er der et åbenbart og klart dokumenteret behov for, at dommerstanden har bibeskæftigelse i det nuværende omfang, og organisationen tilslutter sig udvalgets bemærkning om, at dommerstandens hidtidige bibeskæftigelse ikke har haft nogen indflydelse på dommerstandens arbejdsindsats i deres hovederhverv.

HTS er ikke enig med udvalgets betragtning om, at den langvarige kritik af dommernes bibeskæftigelse er egnet til at skade dommernes og domstolenes generelle omdømme.

HTS peger endvidere på, at der må kræves meget væsentlige og tungtvejende grunde for, at lovgivningsmagten gennem lovgivning skal gribe ind i en anden statsmagts – domstolenes – forhold. Den foreliggende betænkning påviser efter organisationens opfattelse ikke sådanne grunde.

I den forbindelse peger HTS endvidere på risikoen for, at forslaget om et indtægtsloft kan være en så væsentlig ændring af dommernes ansættelsesvilkår, at det kan sidestilles med en opsigelse af hovedstillingen i strid med grundlovens regel om, at en dommer ikke kan afsættes fra sin stilling uden dom. Det giver anledning til at overveje, hvor en højesteretsdommer skulle få en sådan sag prøvet.

For så vidt angår behovet for en regulering af dommeres bibeskæftigelse henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 4.1.

Justitsministeriet finder ikke, at forslaget om et indtægtsloft indebærer en ændring af dommeres ansættelsesvilkår, der kan sidestilles med afsættelse eller forflyttelse, jf. grundlovens § 64, 2. pkt.

Håndværksrådet har forståelse for mange af de synspunkter og forslag, der er fremsat i betænkningen, men finder, at der er et paradoks i, at staten selv benytter sig af dommernes bibeskæftigelse og samtidig pålægger dommerne begrænsninger. Håndværksrådet henviser i øvrigt til det høringssvar, som Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed har afgivet (se nedenfor under pkt. 2 og 3).

Håndværksrådet bemærker endvidere, at det kunne overvejes at gøre funktionen som dommer i Voldgiftsretten for Bygge- og Anlægsvirksomhed til en del af visse dommeres almindelige arbejdsopgaver. Dette vil løse behovet for fortsat at have en voldgiftsret for bygge- og anlægsvirksomhed og problemet med de pågældende dommeres bibeskæftigelse.

I henhold til en række standardbetingelser på bygge- og anlægsområdet (Almindelige Betingelser for arbejder og leverancer i bygge- og anlægsvirksomhed af 10. december 1992 (AB 92), Almindelige Betingelser for teknisk Rådgivning og bistand af oktober 1989 (ABR 89) og Almindelige Betingelser for Totalentreprise (ABT 93) behandles tvister mellem parterne af en af Voldgiftsnævnet for bygge- og anlægsvirksomhed nedsat voldgiftsret. De af voldgiftsnævnet nedsatte voldgiftsretter er ikke en del af den almindelige civile retsplejeordning, og funktionen som voldgiftsdommer i disse voldgiftsretter kan derfor ikke indgå i hovedstillingen for danske dommere.

Liberale Erhvervs Råd finder generelt, at udvalgets forslag til en regulering af dommeres bibeskæftigelse samlet set vil være hensigtsmæssigt henset til behovet for at sikre, at der ikke kan rejses tvivl om dommeres habilitet og omdømme.

Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Industri, CO-industri, Danmarks Rederiforening, Dansk Handel & Service, Landsorganisationen i Danmark, 3F Fagligt Fælles Forbund, Kommunernes Landsforening samt Handels- og Kontorfunktionærernes forbund i Danmark deler udvalgets opfattelse af, at omfanget af dommernes bibeskæftigelse ikke giver grundlag for at antage, at bibeskæftigelsen har en negativ indvirkning på dommernes hovedstilling. Organisationerne kan endvidere tilslutte sig udvalgets opfattelse af, at dommernes medvirken i det arbejdsretlige konfliktløsningssystem har stor betydning og værdi for samfundet, og at dommernes, herunder højesteretsdommernes, medvirken i dette system derfor bør bevares. Den politiske og offentlige debat taler imidlertid for visse ændringer bl.a. i form af et loft, jf. nedenfor under pkt. 2.

Dansk Retspolitisk Forening finder det prisværdigt, at der endelig tages initiativ til at begrænse dommernes bijob, men finder, at højesteretsdommeres uafhængighed bør styrkes yderligere, så uafhængigheden både sikres i konkrete sager og generelt dokumenteres utvetydigt over for borgerne. Dette kan ske ved at indføre et forbud mod højesteretsdommeres bibeskæftigelse. Foreningen henviser herved til, at man i England og Irland som udgangspunkt har forbudt dommere at have bibeskæftigelse. Foreningen anfører på den baggrund tillige, at højesteretsdommere bør oplyse om deres private, økonomiske og øvrige ikke-indtægtsgivende interesser og hverv, herunder eksempelvis aktieinvesteringer og bestyrelsesposter.

Som det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 4.2 er Justitsministeriet enig med udvalgets flertal i, at der ikke er grundlag for at indføre et generelt forbud mod, at dommere – herunder højesteretsdommere – har lønnet bibeskæftigelse.

Efter forslaget til retsplejelovens § 47 c, stk. 1 og 2, skal en dommer hvert år afgive oplysning om samtlige indtægtsgivende hverv, som dommeren varetager ved siden af dommerhvervet. Indberetningerne skal indeholde oplysninger om hvervets art og hvervgiveren. Indberetningspligten

omfatter ikke hverv, der ikke er indtægtsgivende. Baggrunden for at holde de ikke-indtægtsgivende hverv som f.eks. medlemskab af idrætsforeningsbestyrelser mv. uden for indberetningspligten er, at disse må anses for at være helt uden betydning for dommerstillingen, og at det derfor må være en privat sag, om en dommer deltager i sådanne aktiviteter i sin fritid.

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer bemærker bl.a., at der ikke tidligere ved lov har været fastsat nogen maksimumsgrænse for størrelsen af dommeres indtægter ved bibeskæftigelse, og at der med udvalgets forslag om begrænsninger må forventes at ville ske en spredning af opgaverne mellem dommerne. Dommerne gør et nyttigt arbejde i råd og nævn og som voldgiftsdommere, og det er vigtigt, at bibeskæftigelsen varetages sådan, at der ikke med rette kan rejses spørgsmål om dommernes habilitet og omdømme.

Landsforeningen af Beskikkede Advokater kan tiltræde udvalgsflertallets forslag.

2. Bemærkninger til forslaget om et loft for dommeres indtægter ved bibeskæftigelse

Præsidenten for Sø- og Handelsretten anfører, at **én af rettens dommere** er modstander af en kvantitativ regulering i form af et procentloft over indtægterne fra bibeskæftigelse, idet en sådan regulering i praksis vil blive opfattet således, at biindtægter og bibeskæftigelse op til de pågældende grænser generelt er acceptable. Det foreslåede loft er desuden helt vilkårligt fastsat og vil kunne ændres politisk efter forogdtbefindende. Et andet problem, som dommeres bibeskæftigelse kan tænkes at give anledning til, er det rent ansættelsesretlige, at varetagelsen af bibeskæftigelse ikke må gå ud over hovederhvervet. Præsidentrådet har imidlertid gennem den tilladelses- og indberetningsordning, som nu har fungeret i nogle år, i samarbejde med de pågældende retspræsidenter påset, at sådanne situationer ikke er opstået i praksis. Det afgørende er i den forbindelse ikke, om biindtægten overstiger en bestemt procentdel af den pågældende dommers løn i hovedstillingen, men hvor meget tid man bruger på bibeskæftigelse. Hvis man på trods heraf gennemfører procentloftet, bør indtægtsbegrænsningen indskrænkes til at gælde for dommere, som ud nævnes efter ordningens gennemførelse, for ikke at gøre indgreb i velerhvervede rettigheder.

Finansrådet finder forslaget om et indtægtsloft med en fast beløbsgrænse for dommernes bibeskæftigelse problematisk, idet loftet vil kunne medføre, at dommere fremover vil fravælge bibeskæftigelse i ankenævn.

Forsikring og Pension (F&P) er skeptisk over for forslaget om at indføre en fast beløbsgrænse for dommeres biindtægter, idet indtægtsgrænsen er så lav, at den vil gøre det vanskeligt at rekruttere egnede dommere til bierhverv. Det afgørende bør i stedet være, at der er åbenhed om, hvilke bierhverv og biindtægter den enkelte dommer oppebærer, at bierhvervets tidsmæssige udstræk-

ning ikke indvirker negativt på varetagelsen af dommerens hovederhverv samt at de almindelige habilitetsregler mv. overholdes.

Interesseorganisationen for Handel, Transport og Servicehvervene (HTS) finder, at udvalgets forslag om et indtægtsloft ikke er et egnet instrument til at beskytte dommerstandens integritet, og man efterlyser en nærmere begrundelse for, hvorfor netop 50 procent er en rimelig grænse. Det er organisationens opfattelse, at den foreslåede begrænsning af dommerstandens bibeskæftigelse vil være til betydelig skade for både offentlige myndigheder, arbejdsmarkedets parter og det private erhvervsliv, som alle anvender dommeres bistand i betydeligt omfang. Det er afgørende, at især højesteretsdommere fortsat har mulighed for at påtage sig bibeskæftigelse, og fastsættelse af et indtægtsloft for deres bibeskæftigelse vil derfor være en alvorlig trussel mod eksempelvis hele voldgiftssystemet. Eftersom voldgiftsafgørelser er inappellable, er det væsentligt for brugerne, at større og principielle voldgiftssager kan afgøres af højesteretsdommere. Fastholdes forslaget om et indtægtsloft, kan HTS tiltræde forslaget fra et mindretal i udvalget om, at loftet ikke skal gælde for hverv som forligs- eller mæglingsmænd i henhold til forligsmandsloven eller for hverv som opmand i arbejdsretlige nævn og faglige voldgifter, hvor opmanden er udpeget af Arbejdsrettens formand.

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer kan ikke tiltræde udvalgets forslag om, at en begrænsning i dommeres bibeskæftigelse skal ske med udgangspunkt i de pågældende dommeres løn. Foreningen finder, at formålet med et kommende lovforslag vedrørende en begrænsning af dommernes bibeskæftigelse kunne varetages ved at anvende et andet parameter end lønnen – eksempelvis timetallet, således at en dommers bibeskæftigelse f.eks. ikke må overstige 50 procent af timeantallet i hovedstillingen. En sådan løsning vil efter foreningens vurdering opfylde kravet om, at dommere skal kunne benyttes til løsning af en række væsentlige samfundsopgaver uden for domstolene samtidig med, at det ikke vil forhindre, at bibeskæftigelsen i højere grad end i dag spredes ud på de forskellige dommere og retsinstanter.

Som det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 4.4.1 og 4.4.2, har den nuværende fordeling af bibeskæftigelsen og biindtægterne mellem dommerne i byretterne, Sø- og Handelsretten, landsretterne og Højesteret givet anledning til kritik. Kritikken har navnlig drejet sig om omfanget af biindtægter hos nogle højesteretsdommere og nogle landsdommere.

Ud fra et hensyn til domstolenes almindelige omdømme er Justitsministeriet enig med udvalget i, at der bør indføres en ordning, der først og fremmest kan sikre en øget spredning af bibeskæftigelsen og af de indtægter, der oppebæres herved.

Justitsministeriet er også enig med udvalget i, at et loft for den enkelte dommers indtægter ved bibeskæftigelse er en effektiv og praktisk måde at opnå denne spredning på, og at den foreslåede

model vil være gennemskuelig og anvendelig både for dommerne og for brugerne af dommeres bibeskæftigelse.

Efter forslaget må en dommer højst oppebære biindtægter, der svarer til 50 % af lønnen i hovedstillingen. Som anført af udvalget tilgodeser denne procentsats følgende hensyn ud over, at der som nævnt kan opnås en øget spredning af bibeskæftigelsen og biindtægterne mellem dommerne:

- Et loft på 50 % vil indebære, at der fremover bliver en passende balance i forholdet mellem lønnen i hovedstillingen og indtægterne ved bibeskæftigelse for alle dommere.*
- Et loft på 50 % muliggør, at dommere kan varetage bibeskæftigelse i et omfang, der også fremover tilgodeser den samfundsmæssige interesse i at kunne benytte dommere, herunder højesteretsdommere, til at varetage opgaver uden for domstolene.*

Lovforslaget er efter Justitsministeriets opfattelse udformet således, at der tages fornødent hensyn til tilsagn om bibeskæftigelse, som en dommer har givet inden lovens ikrafttræden. Lovforslagets § 2, stk. 2, indeholder en overgangsordning, der indebærer, at indtægtsloftet de første 3 år efter lovforslagets vedtagelse udgør 75 pct. af dommerens løn i hovedstillingen, og det foreslåede Bibeskæftigelsesnævn kan ved sine afgørelser om konsekvensen af at overskride indtægtsloftet tage hensyn til hverv af længere varighed, der er påtaget af dommere inden lovens ikrafttræden eller inden den pågældende dommers udnævnelse til dommer, jf. bemærkningerne til forslaget til retsplejelovens § 47 b.

Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Industri, Danmarks Rederiforening samt Dansk Handel & Service anfører, at man er enig med udvalgets flertal i, at indtægter fra de særlige domstole, herunder Arbejdsretten, bør undtages fra indtægtsloftet. Samtidig finder organisationerne, at væsentlige samfundsmæssige interesser taler for, at loftet heller ikke bør omfatte indtægter fra hverv som opmænd for arbejdsretlige nævn – såsom afskedigelses-, leder- og overenskomstnævn – og faglige voldgifter, når opmanden er udpeget af Arbejdsrettens formand i henhold til den såkaldte institutmodel. En dommer, der er omfattet af institutmodellen, bør aldrig kunne komme i den situation, at loftet konkret er til hinder for, at den pågældende kan påtage sig en sag efter ønske fra arbejdsmarkedets parter og med godkendelse af Arbejdsrettens formand. Loftet bør endvidere ikke omfatte indtægter fra hverv som forligs- eller mæglingmænd i henhold til forligsmandsloven, idet forligs- og mæglingmænd har til opgave at forebygge konflikter på arbejdsmarkedet, som kan have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser. Derfor bør arbejdet som forligs- eller mæglingmand i alle tilfælde varetages af de bedst egnede personer, herunder bl.a. dommere.

Organisationerne tilslutter sig den mindretalsudtalelse, som bl.a. LO, DI og DA har afgivet i betænkningen, og påpeger, at det er afgørende betydning for det danske arbejdsmarked, at opståede

arbejdskonflikter og uoverensstemmelser kan behandles hurtigt, fleksibelt og kvalificeret inden for rammerne af det arbejdsretlige system. Endvidere er det en forudsætning for at opretholde et velfungerende og konkurrencedygtigt arbejdsmarked, at konflikter på arbejdsmarkedet kan forebygges via det arbejde, der udføres af forligs- og mæglingmændene. Endelig vil andre tiltag inden for det arbejdsretlige system sikre, at den ønskede spredning af dommernes bibeskæftigelse opnås, selv om forslaget ændres, således at det arbejdsretlige system i relation til loftet behandles som den enhed, det er (arbejdsmarkedets parter har gennem indførelsen af institutmodellen ved udpegning af opmænd til de arbejdsretlige nævn og faglige voldgifter medvirket til at sikre en spredning af bibeskæftigelsen på disse områder). Arbejdsretsloven, Forligsmandsloven, arbejdsmarkedets hovedaftaler og kollektive overenskomster udgør tilsammen fundamentet for det danske arbejdsmarked og regulerer forholdene på dette. Det arbejdsretlige konfliktløsnings-system har dermed karakter af ét sammenhængende system. Organisationerne peger i den forbindelse på, at det er en direkte følge af Arbejdsretslovens § 22, at visse uoverensstemmelser på arbejdsmarkedet som udgangspunkt skal afgøres ved faglig voldgift, og samtidig fremgår det af Arbejdsretslovens § 10, at Arbejdsretten i sager, som helt eller delvist angår fortolkning af kollektive overenskomster, som ikke er hovedaftaler, kan vælge at afvise, udsætte eller behandle sagen. Årsagen hertil er, at der ikke altid kan gennemføres en klar sondring mellem på den ene side sager om brud på kollektive overenskomster (som skal behandles i Arbejdsretten) og på den anden side sager om fortolkning af kollektive overenskomster (som kan – men ikke skal – behandles ved faglig voldgift). Anvendelsen af loftet på kun en del af disse konfliktløsningsorganer vil være et brud på denne enhed og begrænse den smidighed, effektivitet og hurtighed, som gennem mere end 100 år har været kendetegnende for det arbejdsretlige konfliktløsnings-system. En sådan forringelse af konfliktløsningsystemet har hverken været tilsigtet i forbindelse med udvalgets nedsættelse eller i den offentlige debat.

Organisationerne er yderst betænkelige ved udvalgets flertals forslag, som vil kunne hindre den nuværende anvendelse af højesteretsdommere som opmænd i arbejdsretlige nævn og faglige voldgifter. En række særegne forhold tilsiger, at afgørelser i disse organer ud fra retssikkerhedsmæssige betragtninger bør kunne træffes af dommere fra landets øverste domstol. Parterne i en tvist i et arbejdsretligt nævn eller en faglig voldgift har således ikke mulighed for at gå til de civile domstole, og afgørelsen af tvisten har også virkning for andre end de konkrete parter i tvisten, fordi afgørelsen vil fortolke den pågældende overenskomst. Afgørelsen får dermed virkning for samtlige lønmodtagere og arbejdsgivere, der er omfattet af overenskomsten, og vil i nogle tilfælde kunne have en afsmittende effekt på andre overenskomstområder.

Andre af de foreslåede tiltag i relation til bibeskæftigelse vil sammen med et indtægtsloft for biindtægter fra andre områder være tilstrækkelige til at opnå den ønskede spredning af dommernes bibeskæftigelse – det gælder navnlig forslaget om, at den enkelte retspræsident fremover skal

varetage opgaven med at udpege en dommer til bibeskæftigelse, og at der etableres et Bibeskæftigelsesnævn, som skal varetage en koordinerende administration af dommernes bibeskæftigelse.

Endelig gør organisationerne opmærksom på, at det nuværende arbejdsretlige system i kraft af sin virkeform indebærer endog meget betydelige administrative lettelser i forhold til offentlige myndigheder og instanser, herunder i forhold til de ordinære domstole. Samtidig indebærer systemet også store økonomiske besparelser for det offentlige, ikke mindst fordi de dommere, der fungerer som opmænd i faglige voldgifter, gør det i deres fritid.

Landsorganisationen i Danmark, 3F Fagligt Fælles Forbund, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark og Kommunernes Landsforening (KL) har i det væsentlige udtalt sig i overensstemmelse med høringssvaret fra Dansk Arbejdsgiverforening m.fl. KL bemærker supplerende, at gøres der f.eks. indsigelser om manglende begrundelse eller høring efter almindelige offentligretlige regler i en sag, behandles sådanne spørgsmål i fagretligt regi, og det er vigtigt, at der kan udpeges en opmand blandt Højesterets dommere i disse tilfælde.

Som der nærmere er redegjort for i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 4.4.3, vil det foreslåede indtægtsloft efter Justitsministeriets opfattelse ikke hindre, at den gældende ordning for konflikthåndtering på det danske arbejdsmarked vil kunne opretholdes.

Konfliktløsningen, herunder de faglige voldgifter, vil fortsat kunne varetages med bistand af dommere, herunder også højesteretsdommere, men arbejdsmarkedet parter må blot anvende en bredere kreds af dommere end i dag.

Efter lovforslaget er loftet for biindtægter udformet således, at en dommer i en 3-års periode i gennemsnit højst må oppebære et beløb i biindtægter svarende til 50 % af den samlede løn i hovedstillingen i denne periode, jf. herved forslaget til retsplejelovens 47 b, stk. 1.

Der er ved udformningen af denne regel lagt vægt på at sikre den fornødne fleksibilitet for både den enkelte dommer og aftagerne af dommernes bibeskæftigelse, således at dommerne og brugerne af dommers bibeskæftigelse i praksis får mulighed for at planlægge en tilpasning af bibeskæftigelsen og biindtægterne, så biindtægterne kan holdes under loftet.

Baggrunden for 3-årsperioden er netop, at omfanget af en dommers bibeskæftigelse og biindtægter kan svinge fra år til år inden for mange af de typer af hverv, som dommere varetager uden for domstolene, og dommerne og brugerne af bibeskæftigelse har ofte ikke mulighed for at kontrollere eller forudsige de nævnte udsving. Dette gælder f.eks. for dommere, der har voldgiftssager.

*Hertil kommer, at honorarudbetalinger til dommere kan være forskudt i forhold til optjenings-
tidspunktet.*

*Endvidere er der efter forslaget mulighed for, at Bibeskæftigelsesnævnet efter omstændighederne
kan undlade sanktioner i tilfælde af, at loftet er overskredet, hvis der f.eks. sker en uventet udvik-
ling i et eller flere bierhverv, som ellers forventeligt skulle kunne varetages uden at overskride
indtægtsloftet.*

3. Udpegning af dommere til bibeskæftigelse, der indebærer tvistløsning

Voldgiftsnævnet for bygge- og anlægsvirksomhed (VBA) lægger vægt på, at der skabes en ord-
ning vedrørende et indtægtsloft, hvor der vil være mulighed for, at nævnet kan tildele voldgifts-
retternes dommere de sager, herunder navnlig større sager, som parterne anser det for ønskeligt
og forventeligt, at de deltager i. Det bør sikres, at voldgiftsdommerne og dermed voldgiftsretter-
ne også fremover kan medvirke ved gennemførelsen af både store og betydningsfulde sager.
Voldgiftsnævnet lægger herudover vægt på, at der skabes en fleksibel ordning, hvor voldgifts-
dommerne kan medvirke såvel under sagernes forberedelse som ved den efterfølgende afgørelse.

Finansrådet finder, at forslaget om, at parterne bag eksempelvis et privat ankenævn ikke skal
have mulighed for at udpege en navngiven dommer, bør ændres, således at parterne fortsat har
mulighed for selv at udpege de dommere, der skal varetage formandsposten og næstformandspos-
ten. Finansrådet finder det endvidere uhensigtsmæssigt, at den nye ordning vil finde anvendelse
ved eventuel genudpegning af de dommere, der allerede var udpeget inden lovens ikrafttræden.
Rådet bemærker i den forbindelse, at de siddende dommere i Pengeinstitutankenævnet har op-
bygget en stor juridisk ekspertise og et detaljeret kendskab til pengeinstitutpraksis, som vil gå
tabt, hvis fungerende dommere ikke kan genudpeges. Finansrådet finder derfor, at overgangsreg-
lerne kun bør finde anvendelse på nyudpegninger.

Realkreditrådet lægger betydelig vægt på, at dommere fortsat kan deltage i private klagenevne,
bl.a. fordi det er med til at styrke tilliden til ankenævnets afgørelser og kompetencer. Reglerne
bør ikke tilskynde til en nedprioritering af at deltage i ankenævn i forhold til andre former for
bibeskæftigelse, men efter rådets opfattelse lever udvalgets udkast til lovforslag, herunder særligt
forslaget til § 47 a, ikke til fulde op til dette. Rådet lægger endvidere vægt på, at organisationerne
bag et ankenævn fortsat har en vis indflydelse på valget af den dommer, som konkret skal vare-
tage et hverv som medlem af et ankenævn.

Forsikring og Pension (F&P) finder det uhensigtsmæssigt, at parterne bag f.eks. et privat anke-
nævn ikke har mulighed for at udpege en navngiven dommer. F&P finder forslaget formynderisk
og unødvendigt, og organisationen mener, at parterne fortsat bør have mulighed for at pege på

navngivne dommere, eventuelt med en "vetoret" for den pågældende retspræsident. F&P finder det særdeles uhensigtsmæssigt, at forslaget også skal gælde ved genudpegning af dommere, der er udpeget inden lovens ikrafttræden, idet loven dermed kan hindre fungerende dommere i at blive genudpeget. F&P nævner som eksempel, at formandskabet i Ankenævnet for Forsikring i øjeblikket varetages af 2 højesteretsdommere, der har opnået et meget stort og detaljeret kendskab til eksisterende forsikringspraksis, og at det er meget væsentligt, at nævnets formandskab ikke på en gang bliver drænet for den viden om praksis mv., som det siddende formandskab besidder. F&P finder derfor, at overgangsreglerne bør ændres, således at de nye regler alene finder anvendelse ved nyudpegninger.

Interesseorganisationen for Handel, Transport og Serviceerhvervene (HTS) anfører, at de faglige organisationer ofte vælger at benytte de samme højesteretsdommere i faglige voldgifter, da disse dommere naturligt opnår et særligt kendskab til de brancher, hvis sager de pådømmer, hvilket medvirker til, at sagerne kan forløbe mere smidigt, og at parterne føler sig trygge ved de afgørelser, som opmanden træffer. Skal voldgiftssystemet bevare sin eksistens og berettigelse, må parterne have tillid til afgørelserne, hvilket bl.a. indebærer, at sagens parter i fællesskab selv må kunne beslutte, hvilken dommer de ønsker at benytte som opmand i sagerne. HTS peger på, at forslaget om begrænsning af dommers biindtægter og om udpegning af dommere til bibeskæftigelse, der indebærer tvistløsning, vil skade det private tvistløsningssystem således, hvis parterne mister tilliden til de private voldgiftsretter.

Forslaget om, at parterne ikke selv kan bestemme, hvilken dommer der skal have det enkelte hverv som voldgiftsdommer eller dommer til anden offentlig eller privat tvistløsning uden for domstolene, er efter Justitsministeriet velbegrundet ud fra habilitetsmæssige hensyn. I bemærkningerne til forslaget er det om ordningen, hvorefter vedkommende retspræsident (eller en anden dommer efter bemyndigelse) står for udpegningen, nærmere anført, at udpegningen skal ske ud fra en samlet vurdering af sagens eller sagernes karakter og den pågældende dommers særlige kvalifikationer og arbejdsmæssige forhold. Der skal lægges særlig vægt på, om sagen/sagerne angår principielle spørgsmål eller i øvrigt involverer betydelige interesser, hvilket har betydning for, fra hvilken retsinstans dommeren skal udpeges, på dommerens særlige viden eller kvalifikationer inden for det område, som sagen drejer sig om, herunder i givet fald omfanget og antallet af voldgiftssager, som dommeren har i forvejen. Har parterne bragt en eller flere dommere i forslag, skal udpegningen så vidt muligt ske blandt disse dommere, men retspræsidenten er dog ikke bundet af forslagene og kan bl.a. tage hensyn til, om der i givet fald vil kunne rejses kritik som følge af, at samme parter flere gange tidligere har peget på den pågældende dommer.

Voldgiftsnævnet for bygge- og anlægsvirksomhed (VBA) lægger afgørende vægt på, at den eksisterende sammensætning af Voldgiftsretten for bygge- og anlægsvirksomhed med både højesterets- og landsdommere bevares med henblik på, at byggevoldgiftsbehandling også i fremtiden

fremstår som attraktiv for byggeriets parter. Voldgiftsnævnet henstiller, at det nævnes i bemærkningerne til lovforslaget, at det under hensyn til, at byggevoldgiftssager ofte involverer principielle spørgsmål og betydelige interesser, er forudsat, at Voldgiftsretten for bygge- og anlægsvirksomhed også i fremtiden består af det antal højesterets- og landsdommere, der er fastsat i Voldgiftsnævnets statut.

Som nævnt ovenfor foreslås en ordning, hvorefter det ikke er parterne selv, men domstolene, der skal udpege dommere til de typer af bibeskæftigelse, der indebærer tvistløsning uden for domstolene (f.eks. voldgift og råd og nævn). Dette vil som anført bl.a. kunne medvirke til at undgå eventuelle habilitetsspørgsmål som følge af, at sagens parter/hvervgivere har rettet direkte henvendelse til bestemte dommere.

Den foreslåede udpegningsordning for almindelige voldgifter og for faglige voldgifter kan fungere efter to forskellige modeller:

1. **Præsidentmodellen**, hvor en retspræsident udpeger den dommer, der skal behandle en bestemt voldgiftssag, eller
2. **Institutmodellen**, hvor en dommer efter en generel bemyndigelse fra vedkommende retspræsident udpeger den dommer, der skal behandle en bestemt voldgiftssag, ud fra en liste over de dommere, der er til rådighed for den pågældende type voldgiftssager.

Som ovenfor nævnt er det forudsat, at hvis parterne har bragt en eller flere dommere i forslag, skal udpegningen så vidt muligt ske blandt disse dommere, men retspræsidenten er dog ikke bundet af forslagene. Kan ingen af de foreslåede dommere udpeges, vil retspræsidenten give meddelelse herom til parterne, der så har mulighed for at pege på andre dommere.

Institutmodellen kan også anvendes ved udpegning til de almindelige voldgifter. En sådan ordning er eksempelvis af betydning for udpegning af dommere til voldgiftssager i Voldgiftsnævnet for bygge- og anlægsvirksomhed, hvor det i dag er en højesteretsdommer, der som formand for præsidiet udpeger dommere til voldgiftssager blandt de højesteretsdommere og landsdommere, der er medlemmer eller suppleanter af præsidiet. Denne udpegningsordning kan efter lovforslaget fortsættes med en generel bemyndigelse fra vedkommende retspræsident til formanden for Voldgiftsnævnet for bygge- og anlægsvirksomhed til at udpege dommere til voldgiftssager.

Institutmodellen kan endvidere anvendes ved udpegning af dommere til de faglige voldgifter. Efter bemyndigelse fra retspræsidenten vil den dommer, der er formand for Arbejdsretten, inden for en nærmere afgrænset liste af dommere kunne udpege dommere til faglige voldgifter eller andre tvistløsningsorganer inden for det arbejdsretlige område.

For så vidt angår udpegning af dommere til de offentlige råd og nævn og til de private klage- og ankenævn indebærer lovforslaget, at en retspræsident skal stå for udpegningen af dommere til hverv i råd og nævn.

Dommere fra de overordnede retter må efter lovforslaget endvidere kun varetage hverv som medlem af et offentligt eller privat råd eller nævn, hvis det er bestemt ved lov, eller hvis Bibeskæftigelsesnævnet har givet tilladelse til, at hvervet varetages af en sådan dommer.

Den beskrevne nyordning for udpegning af dommere til råd og nævn vil i videre omfang end i dag sikre en spredning af hvervene i råd og nævn og vil afskære den direkte forbindelse mellem på den ene side den dommer, der skal forestå den konkrete tvistløsning i et råd eller nævn, og på den anden side de myndigheder eller private organisationer, som skal betale dommeren for varetagelse af hvervet, og hvis afgørelser eller handlinger mv. dommeren skal bedømme.

4. Oprettelse af et Bibeskæftigelsesnævn

Præsidenten for Højesteret bemærker om forslaget om, at Bibeskæftigelsesnævnets sekretariatsopgaver skal varetages af Højesteret, at Højesteret i givet fald må tilføres de ressourcer, som er nødvendige for at varetage denne opgave.

Domstolsstyrelsen forudsætter, at den bevillingsmæssige ramme, i det omfang driften af nævnet og varetagelsen af nævnets sekretariatsopgaver medfører merudgifter for domstolene, forhøjes tilsvarende.

Som der er redegjort for i pkt. 5 i lovforslagets almindelige bemærkninger, er det Justitsministeriets opfattelse, at udgifterne til sekretariatsbetjening af Bibeskæftigelsesnævnet vil være af en sådan størrelse, at de kan afholdes inden for domstolenes nuværende bevillingsmæssige rammer.

Præsidenten for Sø- og Handelsretten finder det utilfredsstillende, at retten efter betænkningens forslag ikke er direkte repræsenteret i Bibeskæftigelsesnævnet, men skal være repræsenteret af et medlem valgt af byretspræsidenterne og Sø- og Handelsrettens præsident. Det foreslås, at Sø- og Handelsrettens præsident bliver født medlem af bibeskæftigelsesnævnet.

Præsidenten for Østre Landsret oplyser, at et mindretal af landsrettens dommere kan tilslutte sig Sø- og Handelsrettens forslag, mens et flertal af landsrettens dommere ikke har bemærkninger til udvalgets forslag til Bibeskæftigelsesnævnets sammensætning.

Efter forslaget til retsplejelovens § 47 e består Bibeskæftigelsesnævnet af 7 medlemmer: 4 retspræsidenter (Præsidenten for Højesteret, præsidenterne for landsretterne og én præsident valgt af de øvrige retspræsidenter), en dommer valgt af Den Danske Dommerforening og to offentlighedsrepræsentanter.

Som det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 4.6.1, er der ved udformningen af forslaget om sammensætningen af Bibeskæftigelsesnævnet bl.a. lagt vægt på, at nævnsmedlemmerne skal repræsentere de fornødne oplysninger og viden om dommeres arbejdsmæssige forhold og have fornøden viden om dommeres bibeskæftigelse. Dette hensyn vil efter Justitsministeriets opfattelse i tilstrækkeligt omfang være varetaget ved, at retspræsidenter fra de tre almindelige retsinstanser - Højesteret, landsretterne og byretterne - er medlemmer af nævnet.

Dansk Retspolitisk Forening anbefaler, at de myndigheder eller organisationer, der i medfør af den foreslåede ordning vil skulle indstille et medlem af nævnet, i givet fald undergives et krav om at foreslå både en kvinde og en mand, skønt nævnet ikke er omfattet af kravet i ligestillingsloven om ligelig repræsentation af mænd og kvinder.

Justitsministeriet har ikke fundet grundlag for at udforme lovforslaget som anbefalet af Dansk Retspolitisk Forening, bl.a. i lyset af, at et krav om at skulle indstille både en mand og en kvinde i givet fald kun ville kunne gælde for 4 af nævnets 7 medlemmer, idet Højesterets præsident og de to landsretspræsidenter efter forslaget er fødte medlemmer af nævnet. Det må endvidere anses for væsentligt, at Den Danske Dommerforening får mulighed for alene at indstille foreningens formand som medlem af nævnet.